1833. No. 83.

LEEUWARDER COURANT.

DINGSDAG den 15 OCTOBER.

UITLOTING van aandeelen in de Negotiatie van viermaal honderd en vijftig duizend gulden, *ten laste der provincie Vriesland tot herstelling der door den stormvloed van 1825 beschadigde Zeeweringen.*

De Staatsraad, Gouverneur van de provincie Vriesland, maakt bij deze bekend aan de daarbij belanghebbenden, dat ingevolge vroegere gedane aankondiging, in eene opene zitting van den achtsten dezer van Heeren Gedeputeerde Staten van Vriesland, eene zesde uitloting heeft plaats gehad, en wel van een kapitaal van *acht en twintig duizend gulden* uit de Negotiatie van *viermaal honderd en vijftig duizend gulden*, ten laste van de provincie Vriesland, tot herstelling en verbetering van de door den stormvloed van 1825 beschadigde Zeeweringen, van welke Negotiatie het plan is goedgekeurd geworden bij Zijner Majesteits besluit van den 19 October 1826, no. 114, en dat bij die uitloting zijn uitgetrokken navolgende nummers, ieder van *duizend* gulden, als: 22, 39, 44, 56, 69, 83, 99, 105, 112, 124, 129, 137, 140, 146, 155, 157, 164, 168, 173, 187, 190, 211, 240, 269, 280, 350, 367, 396.

Voor welke de houders teruggave der ingelegde kapitalen kunnen ontvangen met primo Februarij 1834, ten Kantore van den Heer Agent van den algemeenen Rijkskassier te Leeuwarden, tegen overgave van de uitgelote Obligatien en de daarbij behoorende Coupons. *De Staatsraad, Gouverneur van Vriesland,*

Leeuwarden, den 10 October 1833. VAN ZUIJLEN VAN NIJEVELT.

TURKIJE.

KONSTANTINOPEL, *den 10 September.* Te Pera is de algemeene aandacht bijzonder gevestigd op de bijeenkomsten der Monarchen van Oostenrijk, Pruissen en Rusland, waarvan wij eerst dezer dagen door de dagbladen onderrigt werden. De omstandigheid, dat Engeland en Frankrijk aan deze bijeenkomsten geen deel nemen, wordt door velen als een kwaad teeken beschouwd: de Porte kan daardoor niet dan in haar aangenomen stelsel versterkt worden, en moet zich steeds nauwer aan Rusland aansluiten. Want indien de drie Noordsche Mogenheden zoo nauw verbonden zijn, en gedwongen wierden om met Engeland of Frankrijk te breken, dan zoude reeds de aardrijkskundige ligging van Turkije hetzelve nopen, om zich aan die Hoven aan te sluiten en eene verbintenis met de Zee-Mogendheden te vermijden, welke haren gewissen ondergang ten gevolve zou moeten hebben. Evenwel schijnt de Fransche en Engelsche staatkunde er zich bijzonder op toe te leggen, om aan de Porte wantrouwen jegens Rusland in te boezemen, en eene verwijdering tusschen deze Rijken te doen ontstaan. Hierin zal zij echter niet ligt slagen, omdat, de zoo even vermelde bedenkingen nog daargelaten, de Divan, hoe zeer ook zijne leden overigens van gevoelen mogen verschillen, toch de vastberadenheid en tevens de opregte en belangelooze staatkunde van Rusland te goed heeft leeren kennen, om niet in te zien, dat het niet alleen zeer gewaagd, maar ook hoogst ondankbaar gehandeld zou wezen, om tegen Rusland partij te trekken, of zelfs eene dubbelzinnige houding jegens hetzelve aan te nemen. En hoeveel kwaads men ook met reden aan de Turken te laste moge kunnen leggen, hun woord hebben zij altijd gehouden, en ondankbaarheid behoort niet tot hunne ondeugden. Wel heerscht er in den raad der Porte zeer dikwijls besluiteloosheid, uit gebrek aan doorzigt of uit zwakheid ontspruitende; maar er kan geen voorbeeld worden aangehaald, dat de Porte, zoodra eenmaal de weg gevonden is, dien men moet volgen, denzelven immer met arglistige bedoelingen verlaten heeft."

RUSLAND.

RIGA, *den 28 September.* Gisteren morgen, ten 8 ure is Z. M. de Keizer, benevens deszelfs gevolg, uit Polen terug gekeerd, hier, te Riga, aangekomen, en is dezelve, na van paarden verwisseld te hebben, naar Petersburg voortgereisd.

OOSTENRIJK.

WEENEN, *den 29 September.* Partikuliere brieven uit Praag melden, dat *Karel X* deze stad plotseling verlaten en zich met den hertog *van Bordeaux* naar Gräz in Steyermark begeven heeft. Het schijnt dat de Koning vreest door de vele uit Frankrijk komende lieden in zijne eenzaamheid gestoord te zullen worden en derhalve naar Gräz ging, waar reeds lang een paleis voor hem in gereedheid gebragt is. De hertog *van Bordeaux*, omgeven door onderscheidene Officieren van zijn huis, was eenige uren voor *Karel X* afgereisd. De hertogin *van Berry*, welke de heer *Montbel* in Bologne aangetroffen heeft, zal thans wel te Gräz blijven, in plaats van zich naar Praag te begeven. De hertogin is van haren gemaal, den heer *Lucchesi-Palli*, verzeld. De heer *de Châteaubriand* is voor eenige dagen te Praag aangekomen en had de eer aan *Karel X* voorgesteld te worden. Men weet niet of hij den Koning volgen, of wel naar Frankrijk terugkeeren zal. Morgen bereikt de hertog *van Bordeaux* zijne meerderjarigheid, welke, zoo niet openlijk, dan toch in de harten zijner aanhangers gevierd zal worden. De vrienden der legitimiteit stellen grooten prijs op dezen Prins; zij verzekeren dat hij zeldzame geestvermogens en eene voor zijne jaren ongewone vastheid van karakter aan den dag legt.

De Keizerlijke Russische Hofraad von Poggenpohl is van Petersburg alhier aangekomen; hij gaat naar Madrid, zoo men verneemt, met eene eigene zending aan het Hof van *Ferdinand VII.*

Uit Italie ontvangen wij thans meer geruststellende berigten, en men hoopt dat allengskens de gemoederen tot bedaren gebragt zullen worden en de oude geest van orde terugkeeren zal. Zekerlijk moet men voortdurend een waakzaam oog op de rustelooze bemoeijingen der revolutionairen hebben. Deze lieden laten niets onbeproefd om het volk te misleiden, en indien zulks hun tot op dit oogenblik in Italie niet gelukt is, zoo moet dit hun niet geweten worden, maar aan het gezonde verstand der lagere volksklasse. Inzonderheid zijn in Italie de Fransche republikeinen werkzaam; zij gelooven dat indien het hun hier gelukt de republiek te proclameren, de Julij-troon in Frankrijk met des te minder moeite zoude omver te storten zijn.

Van den 1 October. Volgens berigten uit Brunn is Z. M. de Keizer gisteren voormiddag, bij de troepen-exercitiën, in het kamp van Turas, het ongeval bejegend, van op eene door den regen doorweekte plaats te geraken, waar het paard zoo diep inzonk, dat het, bij deszelfs pogingen om er weder uit te geraken, met Z. M. over zijde stortte; 's Keizers kleederen waren doornat, maar Hoogstdezelve heeft in persoon geen ander letsel gehad, dan eenige weinig beteekenende schavingen aan den voet en enkel, zoo dat Z. M., na van kleederen veranderd te hebben, weder te paard gestegen is, en de manoeuvres nog drie uren lang heeft bijgewoond.

Over Venetie heeft men alhier berigten uit Scutari tot den 31 Augustus ontvangen, die het volgende melden: „In den staat van zaken is hier weinig verandering gekomen. De bezetting en de ingezetenen staan bij voortduring onder de wapenen, en de bazar is nog altijd gesloten. Daar de bezetting, die in de citadel is opgesloten, gebrek aan levensmiddelen begon te lijden, heeft de Pacha met de stad onderhandelingen aangeknoopt, ten gevolge waarvan laatsgenoemde aan den Pacha, die voorgaf tot de betaling buiten staat te zijn, levensmiddelen tegen bons geleverd heeft, ten einde te verhoeden, dat het tot eenen openen strijd zou komen, alvorens men wegens den uitslag der naar Konstantinopel afgevaardigde bezending eenig berigt had ontvangen. Tot heden toe is geen berigt deswege aangekomen; integendeel heeft men vernomen dat er over Pirana hulptroepen voor de bezetting der citadel in aantogt zijn, ten gevolge waarvan een groot aantal gewapende landlieden, meerendeels vrijwillig, naar de rivier Drina gesneld zijn, om den overtogt dier benden en derzelver vereeniging met de bezetting te beletten. Bijaldien dus deze hulpbende haren togt niet staakt, zal het waarschijnlijk eerlang tot bloedige tooneelen komen."

DUITSCHLAND.

DARMSTADT, *den 1 October.* Den 16 September zijn bij Bingen de versteende beenderen (fossilien) van een mammouth in de zoogenaamde Lehmgroeve gevonden. De grootste dezer beenderen is door de onvoorzigtigheid der werklieden aan stuk geslagen. De heer physikas-chirurgijn *Keuscher*, een uitstekende Mineraloog, heeft de lengte van dat gebeente, nadat hij het met veel moeite weder aan elkander gemaakt had, op 4 voet en 3 duim berekend. De middellijn had 7 duim. Naar die beenderen te oordeelen, is dat dier 10 voeten hoog en 15 voeten lang geweest, en behoorde tot de grasetende zoogdieren. De overige beenderen zijn deels van het scheenbeen en poten, deels van de wervelzuil. Alle werden in de klei in eene regelmatige laag gevonden, en het is waarschijnlijk, dat dezelve tot een en hetzelfde dier behooren, dat door den Rijn aangestroomd, hier zijn ondergang vond. Deze lehm of klei is in een geognostisch opzigt zeer merkwaardig, daar het aan den ingang van het Binger-loch op keizand en kieselquarz ter hoogte van 10 tot 80 voeten opgehoopt is.

ENGELAND.

LONDEN, *den 5 October.* Lord *Grey* is, sedert hij aan het hoofd van ons ministerie staat, zeer aan zijne familie gehecht. Aan zijn broeder, den generaal *Henr. Grey*, heeft hij den post van controleur bij den Onder-Koning van Ierland geschonken met een inkomen van 2000 ponden (24,000 gulden). Een neef is aan de schatkist geplaatst; er is geen neef of hij wordt voortgeholpen. Hoe weinig belangzuchtig is onze liberale minister.

Een dagblad van Sidney, hoofdstad Nieuw-Walles, (zuidelijk gedeelte) in Nostasien en in Australië, behelst de volgende mededeeling, betrekkelijk eene groep eilanden, ontdekt door kapitein *Carwod*, kommandant van de walvischvaarder *de Hashmys*, overgenomen uit het dagboek van dat vaartuig. — „Van Japan afzeilende, ontmoette ik eene groep eilanden, die op geene kaart gevonden wordt, op vijf graden, vijf en veertig minuten noorder breedte, en 152 graden, 6 minuten oostelijke lengte, omtrent vijftig mijlen ten noord-oosten van de eilanden Young-Williams. — Men kon zeer verre uit zee de kruinen der boomen van dit eiland zien. Ik deed mijne equipagie op verschillende dezer eilanden aan wal gaan, en de inboorlingen verschaften hun met groote voorkomendheid alle soort van verfrisschingen. Deze eilanden zijn goed bevolkt en leveren eene groote hoeveelheid kokosnoten en andere vruchten op. Men heeft er naar alle waarschijnlijkheid eene uitmuntende haven aan den Oostelijken kant der eilanden Young-Williams."

Ons dagblad *the Standard* zegt, dat men groote plannen voor den handel in het oog heeft. Men zal den Rijn met den Donau vereenigen door middel van een ijzeren weg. De machines zouden daartoe reeds in Engeland gemaakt worden. Door den Rijn en den Donau zal men door middel van stoombooten in de zwarte zee komen, en zoodoende eene gemeenschap over Trebisonde met Indië openen, 1. over Tabristan en Bushire in Persië; 2. over Diarbekir door de Tiger, en 3. over Erzerum door de Euphraat.

FRANKRIJK.

PARIJS, *den 6 October.* Zie hier wat de temps zegt over de door onze regering genomene maatregelen en besluiten:

„Gisteren (den 4den) is de raad der ministers van een ure tot half zeven vergaderd gebleven. Na eenige aarzeling heeft de krachtdadigste partij, die welke de president van den raad had voorgeslagen te nemen, gezegevierd. De heer *de Talleyrand* had dezelve met al zijnen invloed ondersteund in deze vereeniging, waarbij hij per correspondentie tegenwoordig was.

„Men is algemeen overeengekomen om de zaak uit een nationaal oogpunt te beschouwen; het belang der beide volken en de zorg voor derzelver eensgezindheid hebben allengskens al die zonderlinge voorbehoudingen doen ter zijde stellen, van welke wij gisteren met betrekking tot de Salische wet hebben melding gemaakt. Het schijnt dat de minister van buitenlandsche zaken en de minister der marine wel inzonderheid het gevoelen van den maarschalk ondersteund hebben. Men zal vergeten dat men een *Bourbon* is en voor alle andere dingen aan Frankrijk denken.

„Zal nu dezen moed der eerste beweging zoo lang duren, als de Spaansche zaken onbeslist blijven? Wij weten niet wat wij hiervan zeggen moeten. Nogtans bestaan er zulke klaarblijkelijkheden en zulke noodwendigheden, dat men wel, *hoezeer ook een Bourbon*, de gevolgen van de erkenning der Koningin zal moeten aannemen.

„Zie hier wat er provisioneel besloten is. Telegrafische depêches hebben het bevel overgebragt om naar de linie der Pyreneën onderscheiden korpsen troepen te zenden, welken de vrees voor onlusten in het Zuiden, door een gelukkig toeval, niet ver van die grenslijn had doen plaatsen. De rustelooze legitimisten zullen dus ten voordeele van Koningin *Isabella* gearbeid hebben; men moet erkenen dat sedert eenigen tijn, van Porto af tot aan Praag, hun weinig gelukt.

„De bedoelde troepen zullen echter niet oogenblikkelijk tot een legerkorps vereenigd worden; men zou zulks doen, wanneer de tusschenkomst noodig wierd; in het geval, bij voorbeeld, dat de heer *de Bourmont* en de legitimistische officieren aan het hoofd der Spaansche carlisten stonden.

„Er wordt ook over het veranderen van eenige prefekten, die niet forsch of niet genoeg te vertrouwen zijn, in de zuidwestelijke departementen gesproken. Door hen terug te roepen zou het ministerie dus oordeel spreken over zijne vorige verdraagzaamheid, en zijne vroegere betuigingen ten behoeve der agenten van het bestuur logenstraffen.

„Na deze eerste maatregelen en die van welke wij gisteren spraken, zal men de gebeurtenissen afwachten, alvorens verdere besluiten te nemen."

Met betrekking tot de waarschijnlijke gebeurtenissen in Spanje, laat de Temps nog het onderstaande volgen:

„De burger-oorlog is er zeer waarschijnlijk. Ongetwijfeld heeft de heer *de Bourmont* niet geheel en al met don *Miguel* gebroken. Daar hij zich openlijk als de generaal van het Heilig-Verbond verklaart, breekt hij slechts zijne roemrijke veldtogten in Portugal af, om in Spanje hoogere belangen te gaan ondersteunen. Eerst Madrid en dan zal men aan Lissabon denken. Met den besten wil der wereld kan men toch niet op alle plaatsen te gelijk zijn, om er zich te laten kloppen. Het is niet te veel gevergd de plaats zijner nederlaag te kiezen.

„Overigens kan men niet ontkennen, dat don *Carlos* in Spanje eene aanmerkelijke partij bezit. Katalonie, behalve de zeesteden, behoort hem, en evenzeer het grootst gedeelte der Baskische provincien. Ook elders heeft hij aanhangers, die inzonderheid zich rondom de geestelijkheid vereenigen. De kloosters bezitten aanzienlijke schatten, genoeg om eenen oorlog zonder einde vol te houden; maar, zullen de monniken hun goud willen geven? Soldaten te worden, hieraan behoeft men voor de meesten hunner niet te denken. Zij zijn te rijk om dapper te wezen, en wij gelooven dat de heer *de Bourmont* er weinig bij winnen zou, indien hij zich van guerilla-hoofd tot oorlogzuchtigen opperste der monniken maakte. Daarenboven is de kloostergeestelijkheid in Spanje minder talrijk dan men gewoonlijk wel denkt. De kloosters nemen weinig nieuwelingen meer op. De mannelijke bevolking zoekt haar fortuin elders, en menig gesticht dat, achttien jaar geleden, eene bevolking van vijftig geestelijken telde, ziet in deszelfs verlaten gaanderijen nog slechts een half dozijn rijke kloosterlingen rondwaren, die daarenboven bijna allen hoog bejaard zijn.

„De waarlijk constitutionele partij bestaat nergens op eene digt vereenigde wijs en heeft de minderheid; derhalve moet de Regentes, bijaldien de oorlog uitberst, er niet terstond eenen oorlog van beginselen van maken; 1812 en 1820 weder in het leven te roepen, zou een misslag zijn.

„Het geschil moet blijven tusschen de Koningin en don *Carlos*, tusschen de Salische wet van *Philips V* en de oude nationale door *Ferdinand* herstelde wetten.

„Laat de Koningin *hare* partij organiseren, later zal zij de partij der vrijheid worden. De belastingen, zoo mogelijk, verligten, leeningen te openen, welke men later door eene betere inrigting der financien zal dekken, het leger versterken, de verraders uit het paleis verwijderen, maar zich zorgvuldig onthouden van vervolging en wraak, zie daar voorzeker het gedrag, hetwelk de kennis der natie, welke zij regeert, aan de Regentes zal aanraden. Uit de officiële akten, in de Madridsche Courant geplaatst, blijkt het, dat zij, om de handen vrijer te hebben, geenen raad van regentschap heeft willen aanstellen; het ministerie wordt alleenlijk, en voorzeker slechts provisioneel, gehandhaafd zoo als het bij 's Konings afsterven was. De verdeeldheden, door welke het innerlijk verscheurd werd en die slechts door den heiligen eerbied voor het gezag des Konings bedwongen werden, zullen eerlang met vernieuwde kracht uitbersten en eene verandering onvermijdelijk maken.

„Frankrijks en Engelands ondersteuning zullen aan de Koningin eene ontzagwekkende kracht tegen den burger-oorlog bijzetten. Het *Journal des Débats* hoezeer vooruit reeds zich tegen de logenstraffingen van het *Journal de Paris* voorbehoudende en verklarende geene officiële meening te uiten, wenschte heden, dat de Fransche regering zich in dit geval niet zwak mogt toonen.

„In de eerste plaats zal men moeten beslissen, of men dulden wil, dat de legitimistische gelukzoekers en de heer *de Bourmont* op deze wijs, bij onze buren en niet ver van onze grenzen, de aan onze oevers ontkomene Vendee ronddragen, en of het niet raadzaam zal zijn, aan den Waterlooschen deserteur nog eenmaal de gelegenheid te geven, om in de gelederen van Frankrijks vijanden te staan.

„Wat Frankrijks diplomatieke stelsel in Spanje betreft, zal men voornamelijk ten doel moeten hebben, het verdrag der volken in de plaats van het familieverdrag te stellen. Men zegt zelfs, dat de heer *de Talleyrand* in een vertrouwelijk gesprek den wensch te kennen gegeven heeft, dat men zich in Spanje niet liet wegslepen tot dezelfde vooringenomenheden, die onze betrekkingen met Belgie bestuurd hadden."

Het volgende onlangs te Algiers gebeurde voorval zal, vertrouwen wij, door onze lezers niet zonder belangstelling gelezen worden. Wij ontleenen het verhaal van den *Semaphore* van Marseille:

„ Zeker koopman, die het leger volgde en achter de kolonnes verbleven was, is met zijne vrouw door de Arabieren vermoord geworden; hun elfjarig dochtertje bevond zich met hen op denzelfden wagen. Te vergeefs had men getracht iets van het lot dezer ongelukkigen te ontdekken, en men veronderstelde dat welligt hare jaren medelijden aan die barbaren hadden kunnen inboezemen, en hen hadden kunnen bewegen haar met zich in hunne gebergten te voeren. Men zal zien, dat zoo zij gered is geworden, zij zulks aan haren moed en tegenwoordigheid van geest te danken heeft. Reeds bij de haren gegrepen, was zij op het punt van onder den onverbiddelijken ijatagan te vallen, toen hare moordenaren den voerman van den wagen ontwaarden, die het door de struiken zocht te ontkomen. Zich verzekerd houdende dat het meisje hun niet kon ontgaan, verlaten zij hetzelve een oogenblik tot najaging eener andere, hunner bloeddorst nog aangenamer prooi. *Lucine Bruto*, dus is de naam van het meisje, maakt van dit oogenblik gebruik om zich in het moeras te versteken, en van uit haren schuilhoek ziet zij de Arabieren zich in de bosschen verdiepen, tot nazetting van den vlugteling die hun ontkomen is. Het is haar onmogelijk hare begeerte, om hare ongelukkige ouders nog eenmaal te kusschen, te bedwingen. Zij verlaat de moeras, betreedt den grooten weg en kwijt zich van haren vromen kinderlijken pligt. Niets wederhoudt haar, noch de gevaren waaraan zij zich blootstelt, noch het verschrikkelijke gezigt der verminkte lijken van haren vader en moeder, zij kuscht en herkuscht die dierbare lijken. Een ligt gerucht herinnert haar, dat zij aan hare behoudenis moet denken. Zij begeeft zich op nieuw in het moeras, en na uren lang daarin omgedwaald te hebben, zet zij zich, door afgematheid overwonnen, ter neder, niet ver van eene hut. Een kind komt uit dezelve te voorschijn. *Lucine*, als ware dit besluit haar door de Voorzienigheid ingegeven, loopt naar hetzelve en werpt zich om zijnen hals, het gezigt van een kind van hare jaren boezemt haar dit vertrouwen in; het kind beantwoordt hare liefkozingen en schijnt haar onder zijne bescherming te nemen: het roept zijne moeder, en *Lucine* ziet zich weldra omringd door een aantal Arabische vrouwen, die weenen en medelijden met haren toestand betoonen; het moederhart gaf aan dezelve het besef van haren pligt; zij verbergen *Lucine* eenige oogenblikken; maar de mannen komen te huis; welligt zijn zij de moordenaren, en het geheim moet hun evenwel medegedeeld worden. Deze onmededogende barbaren verwijten hunne vrouwen de gastvrijheid aan eene Christin verleend. Een hunner drijft de woestheid zelfs zoo verre van eenen ijzeren bout te werpen naar het hoofd eener vrouw, die *Lucine* twee eijeren tot stilling van haren honger had aangeboden. Twee dagen lang verbleef het onlukkige meisje aldus te midden der moordenaren van hare ouders, alle spijs weigerende doch overigens haar wreede lot met geduld en gelatenheid dragende; het winnen van tijd was reeds veel. In de daad, de moorden eenmaal gepleegd, begonnen de Arabieren met reden te overdenken dat de Franschen van het eene oogenblik op het andere den stam, die het plegen dezer moorden geduld had, zouden kunnen komen straffen; het behoud van het kind werd dus voor hen een onwaardeerbaar middel van regtvaardiging. Terwijl nu de Cabaïlen zich in de vlakte bevinden, maakt een der Mauren zich meester van *Lucine*, zet haar in eene groote mand en met dezelve op eenen ezel, en brengt haar behouden binnen Algiers terug."

De heer *Sapetty*, directeur van een der hospitalen, heeft haar tot dochter aangenomen, en eene inteekening, waarvan de opbrengst in de spaarbank te Parijs gestort zal worden, is bestemd om eenmaal haar huwlijksgoed te wezen.

Van den 7den. Men verzekert, dat onze regering, bij een den 3 dezer uit Madrid gedagteekend en door de telegraaf overgebragt berigt, de tijding heeft, dat op dien dag de Spaansche hoofdstad volkomen rustig bleef en dat de Spaansche generaal *Sarsfield*, die aan de Portugesche grenzen kommandeert, geweigerd had den maarschalk *Bourmont* op het grondgebied van Spanje toe te laten.

Ondanks de meening dat er zulk eene tijding ontvangen is hebben de Spaansche fondsen aan onze beurs eene sterke daling ondergaan, welke men niet weet waaraan toe te schrijven. Het *Journal des Débats* behelst weder een vrij sterk artikel, waarin het zegt dat Frankrijk, het koste wat het wille, aan zijne grenzen niet dulden kan, wat het in het afgelegener Portugal met versmading kon aanzien. Op een rapport van den maarschalk *Soult* heeft de Koning de helft, dat is 35,000 man, van de ligting van 1832 onder de wapenen geroepen. De *Temps* spreekt er van dat Graaf *Pozzo di Borgo* verklaard zou hebben, dat Rusland *Isabella* van Spanje niet als Koningin erkennen zou. Ook wordt weder van de ontbinding der kamers gesproken; doch welk dezer geruchten invloed op de beurs gehad kan hebben weet men niet. De meesten onderstelden dat de daling een gevolg was van het lager afkomen der prijzen uit Madrid.

B E L G I E.

ANTWERPEN, *den* 10 *October.* Eergisteren avond hebben er hier eenige onlusten plaats gehad. Reeds des morgens zag men hier en daar op de hoeken der straten de naamlijsten aangeplakt van de leden der oranje societeit *La Loijauté.* Dit gaf aanleiding tot zamenscholingen, en tot verdere opruijing van het volk verspreidde men het gerucht, dat de oranje partij rondging met eene teekenlijst op een verzoek aan de conferencie, tot herstel van het koninkrijk der Nederlanden. Tegen den avond zijn de zamenscholingen, op het plein genaamd de Meir, zoo talrijk geworden, dat de militaire magt heeft moeten tusschen beide komen; aan het Keizers koffijhuis werd alles stuk geslagen en vernield. Tegen middernacht is de rust hersteld geworden, en gisteren en heden morgen is er niets verders voorgevallen.

Van den 12den. Woensdag avond hebben wij wederom nieuwe wanordelijkheden te betreuren gehad. Even als den vorigen dag hadden zich volkshoopen op de Place de Meir, tegen over het koffijhuis *l'Empereur*, geplaatst, vervolgden en jouwden eenige voorbijgangers uit, welke daarop genoodzaakt waren in het *Hôtel du Laboureur* de vlugt te nemen. De gewapende magt kwam spoedig op de plaats en dreef de volkshoop uiteen; ten half zeven ure was het geheele plein door militairen bezet, welke een gedeelte van den nacht aldaar bleven staan. Ter zelfdertijd doorkruisten patrouilles de geheele stad; omtrent 60 rustende burgerwachters hadden de wapenen opgevat. Intusschen hebben al de genomen voorzorgen niet overal de wanordelijkheden kunnen beletten. Onderscheidene huizen zijn aangevallen geworden; meestal vergenoegde zich het graauw met het aanheffen van een vreesselijk getier en met het inwerpen der glazen met steenen; maar voor de woning van den heer B......, in de Gasthuisstraat, nam het tooneel een veel ernstiger karakter aan.

De aanvallers haalden de steenen uit de straat; in een oogenblik waren de vensters, luiken en zelfs de deur ingebroken en ongetwijfeld zoude de vernielende volkshoop het huis binnen gedrongen zijn, toen eene patrouille aankwam en spoedig de vergaderde menigte uitéén dreef.

Dezen morgen las men aan de haven aanplakbiljetten, welke verschrikkelijke bedreigingen tegen zekere scheeps-kapiteinen behelsden.

Er heerscht natuurlijkerwijze eene groote verslagenheid in de stad; wij hebben reden te gelooven, dat de tooneelen van gisteren en eergisteren zich heden niet vernieuwen zullen.

De Stedelijke Regering heeft eene Proclamatie uitgevaardigd. Wij gelooven, dat dezelve de algemeene goedkeuring behalen zal.

PROCLAMATIE.

„ *De Burgemeester en Schepen aan hunne Medeburgers*

„ MEDEBURGERS! Sedert twee dagen worden in deze stad wanordelijkheden gepleegd, ondanks de genomen maatregelen om die te beletten.

„ Die bedroevende tooneelen, welke de eer der stad en hare dierbaarste belangen op het spel zetten, moeten ophouden. De burgerlijke en militaire ambtenaren zullen zich vereenigen om de herhaling daarvan te beletten. De strengste maatregelen zullen genomen worden tegen hen, die beproeven mogten de wanorde te hernieuwen; zij zullen terstond in hechtenis genomen, voor de regtbanken gebragt, en met al de gestrengheid der wetten gestraft worden.

„ Het is de pligt en het belang der inwoners de pogingen der autoriteiten te helpen bevorderen. De stedelijke kas, de inwoners zelven, moeten de schade vergoeden, door de volksoploopen te weeg gebragt.

„ Alle zamenscholingen zijn verboden; zij die zich, ondanks dit verbod, daaraan schuldig maken, zullen door de gewapende magt uiteen gedreven worden; als zamenscholing zal men beschouwen alle vereeniging van meer dan vijf personen.

„ Ouders en hoofden der huisgezinnen worden verzocht de minderjarige kinderen te huis te houden, wordende zij wegens de handelingen van laatstgenoemden verantwoordelijk gesteld.

„ Spoedig zoude de nijverheid gestremd zijn, de arbeidsman zoude zich spoedig zonder werk bevinden, zoo de onlusten hernieuwd werden in deze handel-stad, welke alleen gelukkig en bloeijend zijn kan in de schaduw der openbare rust.

„ Eendragt en zamenwerking maken onze kracht, onzen voorspoed, onzen roem uit: medeburgers van alle klassen, vereenigt uwe pogingen met die der autoriteiten, om dit edel doel te bereiken!

„ *De Burgemeester*,
G. LEGRELLE."

„ Antwerpen, den 10 October 1833.

N E D E R L A N D E N.

's GRAVENHAGE, *den* 9 *October.* Ter wegneming van de twijfelingen, ten opzigte van de regeling der aanslagen van Tappers, enz., in het regt van patent, heeft Z. Exc. de Minister van Financien, bij eene resolutie van den 7 September ll, no. 134, dienaangaande te kennen gegeven, dat, volgens de aangehaalde voorschriften, de bepaling van § 2 van art. 11 der wet van 16 Junij 1832, dusdanig behoort te worden uitgevoerd, dat de bovengenoemde patentpligtigen, vooreerst gerangschikt worden in die klassen, waarin zij, naar tabel 14 der wet van 1819 behooren; dat, vervolgens, op die klassen worden toegepast de regten, bepaald bij tarief B der wet van 16 Junij 1832, en de uitkomst hiervan met 50 percents vermeerderd, en dat; eindelijk, de pa[illegible] waarvan het regt naast bij komt aan de alzoo met 50 percent verhoogde som, [illegible] gevolg de woorden van art. 11, § 2 vermeld: „aan hetwelk zij naar de wet van 21 Mei 1819 zijn of zouden behooren te zijn onderworpen geworden," verstaan moeten worden, niet van de *tariefs-bepaling* dier wet, maar van hare *klasse-bepaling.*

De zending van Prins *Felix von Schwartzenberg* naar herwaarts is, gelijk men thans ten stelligsten verzekert, even als vroeger die van Graaf *Orloff* in Februarij 1832, van eenen geheel vredelievenden aard, en speciaal strekkende, om te doen blijken van de vredelievende oogmerken der zoogenaamde drie Noordsche Mogendheden, zoo veel mogelijk eenen vreedzamen afloop van het Hollandsch-Belgische vraagstuk te bevorderen, en daarop ten sterksten aan te dringen.

Van den 10*den.* Gisteren middag ten half vijf is alhier aangekomen, en in het hotel *de Bellevue* afgestapt, de prins *Felix von Schwartzenberg*, majoor in dienst van Z. M. den Keizer van Oostenrijk, laatstelijk komende van Berlijn, en belast met eene buitengewone zending bij Z. M. den Koning. Deze Prins is een bloedverwant van den vorst van dien naam, wiens aankomst wij vroeger gemeld hebben, en die zich thans te Londen bevindt.

Van den 11*den.* Naar men zegt, heeft de Prins *von Schwartzenberg*, gisteren, de depeches, waarmede hij voor de Nederlandsche regering belast is, aan den baron *van Zuijlen van Nijevelt*, als waarnemend Minister van buitenlandsche zaken, overhandigd. Heden voormiddag ten elf ure is de kabinetsraad vergaderd geweest, welke tot ongeveer half twee ure geduurd heeft, daarna heeft de prins *von Schwartzenberg* de eer gehad, ten Hove aan Z. M. voorgesteld te worden.

De heer *Geraldes*, thans consul van dona *Maria* te Havre, is door don *Pedro* tot consul-generaal in Belgie benoemd; zullende dezelve te Brussel zijnen zetel vestigen.

HAARLEM, *den* 9 *October.* Met genoegen kan men melden, dat het bestuur dezer stad, door aankoop onder de hand, in het bezit is gesteld van onderscheidene zeldzaamheden en bescheiden, betrekkelijk de eerste uitvinding van de boekdrukkunst door *Laurens Jansz. Koster*, behoord hebbende tot de belangrijke boekverzameling van wijlen den heer *Jacobus Koning*, welke dezer dagen te Amsterdam in het openbaar zal worden verkocht. Z. M. de Koning heeft door eene aanzienlijke bijdrage de stedelijke regering in dezen ondersteund, en ook de heeren directeuren van de stichting van *Teyler* hebben ook ditmaal weder op de loffelijkste wijze het hunne bijgedragen, ten einde de in deze stad reeds zeer belangrijke verzameling van de eerstelingen der boekdrukkunst met de thans daartoe gekomene zeldzaamheden en bescheiden te verrijken.

GRONINGEN, *den* 10 *October.* Heden werd alhier de gewone jaarlijksche verwisseling van het Rectoraat der hoogeschool gevierd. De aftredende rector-magnificus, de hoogleeraar *J. ten Brink*, hield bij deze gelegenheid eene redevoering *over hetgeen der Hoogeschool in het verloopen jaar bedroevends en verblijdends was overgekomen.* Tot het treurige behoorde bovenal het smartelijk afsterven van den Hoogleeraar *G. de Wal*, aan wiens verdiensten eene waardige hulde werd toegebragt. Tot het verblijdende de inzonderheid de aanwinst van het uitmuntend kabinet van den heer *de Riemer*, hetwelk door 's Konings milddadigheid aan deze Hoogeschool geschonken, de studie der Anatomie en Physiologie uitnemend kan bevorderen. Voorts werd aan den heer *G. Everts, P.Pz.*, J. U. Cand., aan de Leijdsche Hoogeschool, voor de beantwoording der regtsgeleerde prijsvraag, eene medaille uitgereikt. En eindelijk, na het voorlezen der nieuwe prijsvragen, tot Rector-Magnificus voor het volgende jaar uitgeroepen de heer *J. F. van Oordt J.Wz.*

M E N G E L W E R K.

VRIJHEID IN DEN BURGERSTAAT.

(*Vijfde Vervolg.*)

Maar, zal men ter verontschuldiging van de Noord-Oostelijke Mogendheden van Europa aanvoeren, kan men het dezen ten kwaden duiden, dat zij niet regtstreeks zich tegen Engeland en Frankrijk, ten aanzien van de Hollandsch-Belgische zaak, aankanten en inmiddels Frankrijk gelegenheid geven, om, gevraagd of niet gevraagd, zich met alle buitenlandsche Staatsburgerlijke zaken te bemoeijen en als een noodlottig gevolg daarvan de Fransche Propaganda stout genoeg maken, om allerwege het zaad der revolutie, met volle handen te kunnen uitstrooijen? (*) Of de Noord-Oostelijke Mogendheden niet verpligt waren geweest, om zich tegen de Fransch-Engelsche Coalitie te verzetten, zou moeijelijk betwijfeld kunnen worden. „ Belgie en Holland vereenigd, zouden een erfelijk Koningrijk voor den Prins van Oranje-Nassau en zijn geslacht uitmaken." Dit hadden de Groote Europesche Mogendheden bepaald; dit hadden zij geratificeerd; hiervoor hadden zij te Weenen hunne magt en waardigheid verpand. Tot het naleven van dit Contract waren zij door onzen Landsvader uitgenoodigd en hadden zich, gelijk men in den beginne niet anders meende, tot dat einde in Conferentie te Londen vereenigd. Laat ons eerst nagaan, hoe gemakkelijk dit doel in de laatste maanden van het jaar 1830 bereikt had kunnen worden, dan zullen wij ons niet behoeven te verwonderen over de hedendaagsche rustverstoringen en woelingen onder de Volken in Europa, daar wij niet anders zien kunnen, of de Mogendheden hebben dezelve uitgelokt en bij het niet afdoen der Hollandsch-Belgische kwestie, zoo vele andere netelige kwestien gevoegd, dat, indien er een hoogst Geregtshof voor de Vorsten voor handen ware, zij allen schuldig zouden worden verklaard aan het begunstigen van oproerigheid; welke nimmer tot uitzetting van de grenzen der Burgerlijke Vrijheid, maar tot het zoo veel mogelijk terug voeren van den staat der slaafsche onderdanigheid geleidt. — In de laatste maanden van 1830 was alles nog in gisting in Frankrijk. Het had toen genoeg met zich zelf te doen. En het zou zich wel gewacht hebben, om, gelijk het later deed, een honderd duizend man over zijne grenzen te zenden, ten einde ons leger in deszelfs zegevierende vaart te stuiten. Onderscheidene partijen betwisteden zelfs veel later nog elkander het grondgebied in Frankrijk en vele heethoofden, die toen nog tegen het nieuw opgerigt Koningdom van Frankrijk meenden opgewassen te zijn, hebben allengs hunne magteloosheid leeren kennen en schikken zich willens of onwillens om den troon van Louis Filippe. Frankrijk kon toen nog zoo weinig naar buiten afdoen, dat indien de Noord-Oostelijke Mogendheden van Europa hadden kunnen goedvinden, om Louis Filippe niet te erkennen en den Hertog van Bordeaux op den Franschen troon hadden willen plaatsen, niets hun gemakkelijker zou gevallen zijn. Het grootste gedeelte van het voormalige leger van Karel X had de wapens weggeworpen, wanneer de legers der Verbondene Mogendheden, in wier midden zich de Hertog van Bordeaux bevond, in hunne tegenwoordigheid waren verschenen. Het overschot van het Fransche was zoo weinig tegen dezen Colossus bestand, als een dwerg tegen over eenen reus. Frankrijk was dus in de eerste tijden der revolutie geenszins te duchten, en de Fransch-Engelsche Coalitie had toen niets te beduiden. Indien de Mogendheden voorts al niet eigenhandig aan Louis Filippe hadden willen verklaren, dat zij, bijaldien zijne nieuwbakkene Fransche Majesteit zich niet wilde schikken naar de inzigten der Noord-Oostelijke Mogendheden, hem nog wel eens konden doen deze plaats inruimen voor den Hertog van Bordeaux; was toch evenwel hunne eenparige stellige weigering, om hem vooreerst nog niet voor Koning der Franschen te erkennen, voldoende geweest, om, bij aldien hij zich op den troon wist te nestelen, hem vooreerst van alle bemoeijingen met het buitenland af te schrikken. — In de laatste maanden van het jaar 1830 was het denkbeeld van scheiding nog geenszins zoo ver in de verstanden en harten van Hollanders en Belgen ingeworteld, dat hetzelve onuitvoerbaar genoemd mogt worden. De Belgen begonnen er van te spreken, allengs te schreeuwen zelfs. Maar die naar het geschreeuw van de Belgen te werk gaat, wordt van de honderd keeren, zeker negen en negentig maal bedrogen. En laten wij het rondborstig bekennen, dat, tijdens de Belgische revolutie, wij niet wisten, of wij droomden of waakten. Wij wisten wel dat de Belgen over het een en ander morden; maar wij hadden hunne slaafsche navolgingzucht van de Parijzenaars nog niet leeren kennen. Thans weten wij, dat, hetgeen in Julij in Frankrijk of liever te Parijs gebeurt, in Augustus in Brussel wordt nagevolgd en wel zoo onhandig, averegts en tegenstrijdig, dat men gemakkelijk daarnaar de zedelijke kracht dat is het gebrek aan alle beginselen berekenen kan, waaraan het Belgisch volk tot sterfenstoe krank ligt. Bang, angstig waren wij niet bij het uitbreken en volharden van de Brusselsche oproerigheid, en de vrees heeft toen zekerlijk onze monden niet weêrhouden, om

(*) Men houde bij de volgende aanmerkingen onder het oog, dat die ware echte zuivere liberaliteit, welke de Fransche Propaganda, hoe zeer dezelve niet kennende, voorgeeft te bevorderen, juist bij ons Hollanders en wel in de reinste gedaante voorhanden is. Wil men dezelve zeer naauwkeurig beschreven zien, men lette op de volgende bepaling door onzen grooten van Dam van Isselt in zijne *Quelques observations* van haar gegeven. Hij zegt: „ C'est le désir constant et ferme de verser sur tous indistinctement la plus grande masse de bonheur et de bien-être, par tous les moijens *legaux*. C'est le desir de repandre *les lumières et l'instruction*, pour qu'un peuple apprenne à connaitre ses veritables interèts, à les juger et à mettre *sa propre opinion* à la place, de celle que lui dictent des prêtres fourbes et fanatiques, ou des tribuns interessés et cupides. Le liberalisme est l'attachement sincère et franc à la patrie, au Gouvernement légal, aux lois, à la foi jurée. Il demand l'execution pleine et entière du pacte fondamental, du serment et des promesses reciproques. Il veut que le peuple ne soit pas gravé d'impots pour nourrir la fainéantise et [illegible] capacité. Il desire que des ministres ne le couvrent pas du manteau Roijal pour [illegible] cher leurs fautes ou leurs turpitudes. Le Liberalisme enfin est le plus [illegible] seur, la plus ferme appui d'un roi Constitutionnel [illegible]

de woorden scheiding, algeheele, volkomene eeuwige scheiding uit te spreken. Bij de Groo-ten in den lande, die tot zelfs hunne schoenen en laarzen uit Brussel moesten hebben, mag de Belg hoog aangeteekend gestaan hebben, wij (ik neem de vrijheid, om mij onder de ware Noord-Nederlanders te rangschikken) hebben nooit anders dan misnoegen en een uit verachting en medelijden vereenigd gevoel tegen hen ondervonden. Wij hebben immer de Belgen voor te nietig beschouwd, om ons de wet, gelijk men zegt, te kunnen voorschrijven. Met eigen handen hadden wij den band wel willen verscheu-ren, die ons aan hen verbond. Maar wij begrepen niet, hoe wij er ooit met fatsoen zouden afkomen, en dachten, zoo ver wij in de eerste tijden over hun geschreeuw om scheiding denken konden, dat zulks niet zou kunnen gebeuren, zonder dat onze Staat tot in de grondvesten geschud werd. Want vrees, schrik heeft nog nimmer een echt Noord-Nederlander voor den Belg ontwaard. Hij weet, dat menschen zonder grondbeginsels nog nooit waren heldenmoed betoond hebben, en dat de leegste vaten altijd het meeste gedruisch maken. In de eerste tijden van de Belgische revolutie konden wij bijna niet aan het denken komen. Wij hadden het zoo druk met het lezen en bepraten van de zich in Belgie dagelijks als 't ware opvolgende verraderijen; wij zagen onze stuurlieden de zaken zoo onbegrijpelijk zachtzinnig, vredelievend, of hoe zullen wij het noemen, behandelen; wij hadden zoo veel werk, om tallooze onbe-grijpelijkheden aan te gapen, dat het ons nu en dan toescheen, als of wij voor het theater van een goochelaar stonden, die ons telkens met nieuwe potsen verraste, zonder dat wij zijne handelwijs in 't minst begrijpen of den uitslag zijner handelingen berekenen konden. Wij waren dus in eenen toestand geplaatst, die zeer weinig van die der droomenden verschilt. En wij begonnen niet ernstig aan scheiding te denken, dan toen wij bespeurden, dat de vereenigde waarlijk verscheurende Mogendheden wa-ren geworden. De scheure, die er voor den aanvang der Conferentie bestond, tus-schen de Hollanders en de Belgen, ware zeer gemakkelijk te heelen geweest, zelfs door eigene middelen. Want hoe laag en te regt men op het Belgisch gespuis vallen moge, de Belgische militiens zijn in dien tijd hoog in hunne achting gerezen, en in-dien men van onze zijde vroeger had doorgetast, zouden vele Belgische militairen eer-lijke lieden zijn gebleven en hunne eer met gansch Belgie voor den voormaligen staat van zaken bewaard zijn gebleven. De Conferentie-Heeren hebben de onsterfelijke schande verworven, van die scheure tot eene kloove verwijd te hebben, die in geene eeuwen gevuld kan worden. Hun hebben wij het te danken, dat onze millioenen voor de versterking der Belgische grensvestingen; voor het bevrijden van Belgie van den Napoleontischen schepter; voor de tallooze toerustingen en opofferingen, die wij ons sedert 1830, zoo te water als te lande, hebben moeten getroosten, wegens den stilstand van handel, vertier, nijverheid, zeevaart enz. voor niet verspild zijn. Enge-land alleen mag op de puinhoopen der Belgische nijverheid zijn triumflied zingen, en aan het slordig eigenbelang van die natie alleen hebben de Conferentie-Heeren zoo wel het zoo gepatrocineerd Belgie, als ons, zoo hemeltergend onregtvaardig behandeld, Land opgeofferd. En waren wij nog maar de eenigst lijdende partijen, wij zouden ons dan nog niet genoeg over de dwaasheid van de Europesche Mogendheden verwonde-ren kunnen. Maar hunne dwaze vrees voor de Fransch-Engelsche Coalitie, en meer bijzonder voor de Fransche wapenen, heeft deels hunne eigene landen doen uitputten; deels overal spanning, onvergenoegdheid en opschudding veroorzaakt; deels hen ge-dwongen, om hetzelfde in tweederlei opzigten te doen, wat onze Vorst van hen be-geerde gedaan te hebben. Sedert drie jaren hebben de Noord-Oostelijke Mogendhe-den groote legers in gereedheid gehouden, om bereid te zijn, wanneer de vrede der Conferentie met oorlog mogt afgewisseld worden. Voor een derde dezer onkosten had men Belgie weêr onder den schepter van onzen Koning kunnen terug brengen. De Franschman, inzonderheid de Fransche Propaganda heeft, zoodra zij bemerkte, dat de Mogendheden haar vreesden, het zaad van onvergenoegdheid allerwege doen strooi-jen. Hoe veel jammer en ellende is daardoor reeds gesticht! Wat kan zich uit dien bajert nog ontwikkelen! Niet alleen hebben daarom vele Europesche Mogendheden de schatkist moeten uitputten, opdat de oproerigheid hen niet in eenen ongewapenden toestand aantrof; maar ook hebben Engeland in Ierland, Frankrijk in het westen van dat rijk, Rusland in Polen gedaan, wat men onzen Vorst niet toeliet, om te doen; zelfs heeft Oostenrijk ten behoeve van den Paus en Rusland ten behoeve van den Sultan het interventie-stelsel in werking gebragt. Erger satijre kan er niet uitgedacht worden, dan de stellige, hoezeer naderhand bijna ongeloofelijke waarheid, dat Europa lijdelijk en werkdadig ten behoeve van Sultan en Paus tusschen beide is gekomen, en den Koning van Noord-Nederland, den echt-Constitutioneelen Vorst, den Vader van echt liberale kinderen, twee derde van zijn erfelijk rijk en de helft van zijne eigendommen heeft ontnomen.

HANDELZUCHT.

In Exeter, hoofdstad van 't Engelsch Graafschap Devon, beviel eene arme vrouw van doode tweelingen, ruggelings aan een gewassen. De Echtgenooten waren zeven-tien pond sterling aan eenen doctor schuldig en betaalden dien prijs met dit dubbel lijk. De toenmalige bezitter verkocht echter de op spiritus gezette zeldzaamheid aan eenen Collega voor een zeer hoogen koopprijs; en de kooper reisde er mede naar Londen, om zijn tweevoudig kind voor geld te laten bezien. Naauwelijks hadden dit de Ou-ders vernomen, of zij pakten zich met de geheele huishouding in en eischten bij den Lord-Maijor hun eigendom, dewijl het alleen van hen afstamde, met het regt en gezag eens grooten fabrikants, op staanden voet terug. De Regter evenwel kende het kind toe aan hem, die het tot koop- en leverantiewaar had toebereid: doch liet het aan de billijkheid van dezen over, welke zich met hen, uit hoofde van den ster-ken aftrek, daarover wel zou willen verstaan. De klagers waren hierover niet te vre-den, en hadden gaarne het dubbel-product nog eenige malen zelfs verhandeld, ten einde zoo mogelijk door hun meesterstuk rijk te worden.

IJZER-FABRICAAT.

Het dagblad de *Courier van Glascow*, dat in de nabuurschap van de groote ijzer-mijnen uitgegeven wordt, spreekt van eene nieuwe voor de fabrikatie van het ijzer zeer gewigtige uitvinding, welker toepassing bij den arbeid reeds onberekenbare ver-beteringen heeft aangebragt. Lieden, in het vak grondig ervaren, verzekeren, dat men door deze uitvinding, waarbij de werking van een warmen luchtstroom op ruwe kolen ten grondslag ligt, den prijs van het ijzer binnen weinig tijds tot *twee* ponden sterling de scheepston (2,240 ponden, dus nog geen cent het pond) zal zien dalen. Wanneer dit berigt aan de opgave volkomen beantwoordde, zou zulks in den wereldhandel eene omwenteling van onberekenbare gevolgen aanbrengen. Hoe uitgebreid toch de ijzer-handel in *Engeland* is kan daaruit blijken, dat de waarde van het verwerkte ijzer; 't welk deels in *Groot-Brittannië* gebruikt, deels in staven, draden en platen buiten-lands verzonden is, ten jare 1827 eene som bedroeg van 6,297,000 p. st. terwijl deze tak van handel van jaar tot jaar is uitgebreid en voor *Engeland* van te meer waarde is, daar bij het bewerken van het ijzer niet eene vreemde stof gebruikt wordt, en de winst bij gevolg in Engelsche handen komt.

STRAF-WET.

Calcutta 27 *September* 1825. Van tijd tot tijd komen alhier in omloop onderschei-dene Handschriften, nagelaten sedert 1788 door den *ci divant* Grooten Mogol, nadat hij door de Maratten is verdreven en hem door Gholam Khadir de oogen zijn uitge-stoken. In één dier Handschriften heeft men een roemwaardig besluit van zijne hand van den volgenden inhoud: „ Aan mij, Keizer der Mongolen, zijn ter ooren geko-„ men de menigvuldige twisten over de 18 Pouramans, dienende tot verklaring van „ den Bagavadam, en wel met zulk eene hevigheid gevoerd, dat daaruit allerlei per-„ soonlijke verbitteringen, zelfs tot sluipmoorden toe, ontstaan zijn, zonder dat de „ waarheid, bij zulk schermen in de lucht, ééne enkele schrede wint. Ik wil aan al „ deze twisten, die aan Vichnou zeer moeten mishagen, een einde maken, en beveel „ alzoo, dat elke Bramin, die voortaan te dezer zake een ander smaadt, of beschimpt, „ of, op welke wijze ook, verongelijkt, drie dagen achter elkander openlijk te Delhi „ te pronk staan, met een zwart bord om den hals, waarop met groote witte letters „ de naam van WOELGEEST en LASTERAAR gelezen wordt, en na verloop van „ dien tijd, met 2000 mahboubs (*) zal beboet worden, waarvan een derde aan den „ Verongelijkten, een derde aan de armen uitgereikt en het overige derde in de schat-„ kist zal gestort worden. Even heilig als de waarheid voor mij zelfs is, behoort zij „ ook voor alle andere te zijn. Aan ieder staat het onderzoek vrij, te gelijk met het „ oordeel, dat wel beproefd, maar nooit openlijk mag beschimpt worden."

K.

De UITDAGING.

Een Hollander en een Belg zaten, te *Aken*, aan eene zoogenaamde open tafel, te-[illegible] elkander. Het was niet lang na den tiendaagschen veldtogt. De Belg was [illegible]

[illegible] men. De Hollander daarentegen was een mannetje, van een tenger statuur, en die, daar hij ook eerst onlangs van eene ziekte was hersteld, er overigens niet zeer sterk uitzag. De zuidelijke Broeder, die welligt dacht dat hij van dit mager kereltje wel niet veel tegenspraak zou te duchten hebben, begon dapper tegen de Hollanders en de Hollandsche Regering uit te varen. De Hollander, die wel bemerkte wat waarde het meerendeel der aanzittenden aan dit gezwets betoonde te hechten, bewaarde wijs-selijk een diep stilzwijgen, en nam zelfs niet eenmaal de moeite, zijnen overbuurman daarom gebelgd aan te zien. Dit verdroot den Belg, die, om eens krachtig van zijne meerderheid hier te doen blijken, gewenscht had den Hollander tot tegenspraak uit te lokken, en nu diens stilzwijgen aan louter bevreesdheid toeschreef. In dit begrip kwam hij op den dwazen inval, om den Hollander te zeggen, hoe hij over zijn stil-zwijgen dacht, daar bij voegende: dat hij zekerlijk wel van het gegronde zijner aan-merkingen overtuigd moest zijn, alzoo hij nog geen woord daarop, tot verdediging van zijne landgenooten en Regering had laten hooren. Nu was de beurt tot spreken aan den Hollander; en deze deed dit met korte woorden zoo afdoende, dat zijne ko-lossale tegenpartij, met den mond vol tanden, zitten bleef, en van alle kanten der tafel helder werd uitgelagchen. Nu werd de Belg boos, en daagde, in grammen moe-de, den Hollander tot een tweegevecht uit. Aanvankelijk hield de uitgedaagde zich, als was hij in de engte gebragt en wilde hij gaarne het *cartél* ontwijken. De Belg, dit voor vrees opnemende, werd nu nog eens zoo stout, en drong, met alle betoon van ernst op het aannemen der uitdaging aan. Eindelijk zeide de Hollander, vrij koel-tjes: „ Hoor, Mijnheer! behalve dat het houden van een *duel* tegen mijne beginse-„ len strijdt, zou ik toch uwe uitdaging niet mogen aannemen."

„ „ En dat waarom niet." "

„ „ Dewijl de partijen hier niet gelijk staan." "

„ „ Hoe meent gij dat?" "

„ Als een Belg zich, met voordeel, tegen eenen Hollander wil meten, brengt hij „ immers eens zoo veel Franschen mede?"

De Prijs der Boter te Leeuwarden, den 11 October 1833, *f* 80 : 00. — Grove Kaas *f* 11 : 50 à *f* 13.

De In- en Uitlandsche Rogge en Tarwe was dien zelfden dag: Rogge *f* 151 : 50 het Last. — Tarwe *f* 6 : 83 de Mudde.

PRIJSCOURANT DER EFFECTEN.

AMSTERDAM, DEN 12 OCTOBER 1833.

Fonds	Rente				Gebl.
NEDERLANDEN.					
Werkel. Schuld.....	2½ pct.	46⅞	47		46⅞
Dito dito..........	5 „	90⅛	90¼		90¼
Uitgestelde Schuld ...		1 5/32			
Kansbiljetten van dito.	*f*	19⅝	20		19⅞
Amort. Sijndicaat...	4½ pct.	83½	84		83⅝
Dito dito	3½ „	67	67 3/16		
Schatkistbiljetten....	6 „	101½	101⅞		
OorlogsLasten	5 „	99¾			
Leening 1831	6 „				
Handel-Maatsch. ...	4½ „				
FRANKRIJK.					
Ins. Grb. p. 22 Junij	3 pct.	73¾	72½		72½
ENGELAND.					
Ins. Grb. p. 13 Mei	3 pct.				
SPANJE.					
Perp R. Emissie Am.	5 pct.	52½	53⅜		53⅜
Dito dito à *f* 1000.	3 „	33½	34½		34½
Cert. Osy&C. en Leg.	4 „	44½			
Uitgest. 3 pct. Schuld		10½	10⅝		10⅝
Cortes Bons te Lond.	5 „	15¾			
Engelsche Uitgestelde.		10¼			
NAPELS					
Certific. bij *L. & B.*	5 pct.				
Dito bij *Falconn.&C.*	5 „				
Leen. te L. bij Roths.	5 „				

Fonds	Rente				Gebl.
RUSLAND.					
Obl. *H.* 1798 en 1816	5 pct.				
Obl. *Hope* 1828 en 29	5 „	100½			
Cert. dito 1831 en 33	5 „	89⅞	90		90
Obl. te Londen...	5 „				
Cert. te Hamburg..	5 „				
Inschrijving in Assig.	6 „	63¾	64		64
Certificaten van dito	6 „				
POLEN.					
Aand. met Lot. fl. 100.	*f*				
PRUISSEN.					
Aand. met Lot. R. 50	*f*	88½			
OOSTENRIJK.					
Aand. met Lot. *f* 100	*f*				
Dito dito *f* 250.	4 pct.				
Metalliek	5 pct.	89¾	90		90⅛
Dito te Lond. gen.	5 „				
Dito	2½ „				
W.-Bank bij *Goll&C*	5 „				
Dito	4 „	80			
Cert. Stadsb. bij dito	2½ „				
Ween. Bank-Actien	3 *f*				
DENEMARKEN.					
Negot. te Londen.	3 pct.				
BRAZILIEN.					
Neg. bij Roth....	5 pct.	63¾	64½		64½

Brazil. van 100 £st. 64, 63¾, 64, ¼; Columb. 2de leening van 100 £st. 17⅜; blaauwe Grieken van 200 £st. 26½; Cortes van 510 £st. 15¾.

. Ondertrouwd:

Leeuwarden, H. T. C. DILL, *van 's Gravenhage*, en
den 13 October 1833. G. BURGGRAAFF.

Men gelieve dit algemeen berigt tevens voor bijzondere kennisgeving aan te nemen.

. Ondertrouwd:

Franeker, S. BAKKER, *van Franeker*, en
den 13 October 1833. W. SMEDING, *van Leeuwarden.*

Deze dient tot bekendmaking aan Familie en Bekenden.

. Heden avond verloste voorspoedig van eene DOCHTER, ANNA CHRISTINA BLAUWSTRA, Huisvrouw van GERD. TER HORST, Rz.

Leeuwarden, den 7 October 1833.

. Heden verloste van eenen ZOON, HIPKE PARMA, Huisvrouw van

Hommerts, den 7 October 1833. I. J. KISJES.

Vrienden en Bekenden, gelieven deze als eene bijzondere kennisgeving aan te merken.

. Mijne geliefde Echtgenoot RIEMKE SWALVE, verloste heden van eene DOCHTER. P. BROUWER, P. Kz.

Leeuwarden, den 8 October 1833. *Apotheker.*

. Heden morgen verloste voorspoedig van eene welgeschapene DOCHTER, ANTJE JACOBUS RADERSMA, Echtgenoot van G. J. KUIPERS.

Leeuwarden, den 8 October 1833.

. Heden werd voorspoedig verlost van eene DOCHTER, S. H. SMIT, geliefde Vrouw van J. P. AUWEN.

Vrouwen Parochie, den 8 October 1833.

HARLINGEN, den 9 October 1833. Heden verloste van een MEISJE, CHRISTINA PETRÆUS, Echtgenoot van P. S. SCHAAFSMA.

Familie en Vrienden, gelieven deze als eene bijzondere kennisgeving aan te merken.

DOCKUM, den 12 October 1833. Heden verloste van eene DOCHTER, T. BLAUW, Echtgenoot van H. IJ. GATSONIDES.

. Heden verloste voorspoedig van eenen ZOON, HILTJE CANNEGIETER, Echtgenoot van J. J. SALVERDA.

Leeuwarden, den 14 October 1833.

. Heden overleed ons jongste Kindtjen, JAN DIRKS, oud negen [illegible]

Leeuwarden, J. D. ANKRINGA.
den [illegible] October 1833. E. M. ANKRINGA, Geb. [illegible]

. Te Bergum [illegible], op den 7 October 1833, in den ouderdom van [illegible] overleden: [illegible] SIMON JAARDA, [illegible]

**** Heden morgen ten 5 ure, overleed tot onze en onzer Kinderen bittere droefheid, na eene kortstondige ongesteldheid, in den ouderdom van ruim 75 jaren, onze geliefde Moeder, RINSJE CHRISTIAANS WASSENAAR, Weduwe van wijlen den Heer ANNE VAN DER LAAN, in leven Genees-, Heel- en Vroedmeester te St. Jacobie-Parochie.

J. VAN DER LAAN.
Heerenveen, den 5 October 1833. T. VAN DER LAAN.

*** Heden morgen ten zeven ure overleed heel zacht, aan een langzaam verval van krachten, onze geliefde Moeder, TRIJNTJE B. THIJMSTRA, Wed. SIEBE P. IJETSENGA, in leven Graan-Koopman alhier, in den ouderdom van bijna 73 jaren. Dankbaar voor het genot dat wij onze Ouders tot den volwassen leeftijd van ons allen hebben mogen behouden, zoo wenschen wij eerbiedig in den wil des Allerhoogsten te berusten.

B. S. IJETSENGA.
Witmarsum, den 9 October 1833. *Uit aller naam.*

HARLINGEN, den 10 October 1833. Heden overleed ons geliefd jongste Kind, ABRAHAM.

DOUWE JANS ZEILMAKER.
CORNELIA ZEILMAKER, Geb. LEDEBOER.

*** Op den 12 October nam de goede God het Zoontje weder tot zich, over welks geboorte wij ons den 25 September dankbaar verheugden.

Franeker, J. E. FEISSER.
den 12 October 1833. G. E. B. ORCK VAN HEECKEREN.

*** Tot mijne bittere droefheid overleed heden mijne beminde Dochter, GEESKE, aan eene uitterende ziekte in den ouderdom van even 20 jaren.

Dockum, den 13 October 1833. A. BEKIUS, Wed. IJ. FOCKEMA.

*** Heden overleed aan eene bezetting op de borst, onze veelgeliefde Vader en behuwd Vader, JURJEN PATER, in den ouderdom van ruim 67 jaren.

Leeuwarden, J. G. PATER.
den 14 October 1833. *Mede uit naam mijner Broeders en Zusters.*

Najaars Veemarkt te Appingedam.

BURGEMEESTER EN WETHOUDEREN DER STAD EN GEMEENTE VAN APPINGEDAM, brengen bij deze ter kennis van het daarbij belanghebbend Publiek, dat ten gevolge magtiging van Zijne Excellentie den Minister van Binnenlandsche Zaken van den 7 dezer, no. 118, 1ste afd., de NAJAARS VEEMARKT, alhier, in dit jaar en voortaan zal plaats hebben telkens op den LAATSTEN WOENSDAG IN DE MAAND OCTOBER, en dus dit jaar op Woensdag den 30 October; terwijl vervolgens, overeenkomstig de resolutie van de Edele Groot Achtbare Heeren Gedeputeerde Staten dezer Provincie, van den 17 dezer, no. 2, gedurende de maand November *alléén op elken Woensdag eene Week-Veemarkt zal gehouden worden.*

Appingedam, *Burgemeester en Wethouderen voornoemd,*
den 23 September 1833. J. Q. CLEVERINGA.
Ter ordonnantie van dezelven,
H. J. BEBINGH, *Secretaris.*

GRIETMAN EN ASSESSOREN VAN BAARDERADEEL, roepen de Hervormde Floreenpligtigen van de navolgende Dorpen, tegen de hierbij aangewezen dagen en uren, in hunne respectieve Dorpskerken op, als:

Van *Oosterwierum*, op Maandag den 21 October e. k., des voormiddags ten 11 ure.
Van *Mantgum*, op denzelfden dag, des namiddags ten één uur.
Van *Beers*, op Donderdag den 31 October e. k., des voormiddags ten tien ure.
Van *Jellum*, op denzelfden dag, des middags ten twaalf ure.

Ten einde den Staat van Begrooting voor de Kerkvoogdij vast te stellen, nieuwe Kerkvoogden te benoemen voor de aftredenden en des verkiezende Gecommitteerden te benoemen tot het opnemen en sluiten van de Rekening en Verantwoording van 1833, eindelijk die van *Oosterwierum* om te raadplegen en te besluiten nopens den Omslag over de Floreenen aldaar, en die van *Beers* en van *Jellum* over eene Voordragt tot eene jaarlijksche Toelage uit de Beurs der Kerkvoogdij, aan de Hervormde Diakonie van deze dorpen.

Grietman en Assessoren voornoemd,
BERNH. BUMA, *Vt.*
J. H. J. VAN WAGENINGEN, *Secretaris.*

GRIETMAN EN ASSESSOREN VAN OOSTDONGERADEEL, roepen mits deze ten verzoeke der Kerkvoogden op, de Hervormde Floreenpligtigen van de hieronder vermelde Dorpen, om te compareren in hunne Dorpskerken, als die van

Morra, ...	op Dingsdag den 22 October 1833,	des voormiddags ten 9 ure,
Anjum, ...	———	middags ten 12 ——
Lioessens, ...	———	——
Pæsens, ...	———	namiddags ten 3 ——
Aalzum, ...	op Donderdag den 24 ———	voormiddags ten 10 ——
Engwierum, ..	———	11 ——
Ee, ...	———	namiddags ten 3 ——
Oostrum, ...	op Vrijdag den 25 ———	voormiddags ten 10 ——
Nijkerk, ...	———	——
Jouswier, ...	———	namiddags ten 2 ——
Metslawier, ..	———	4 ——

ten einde alsdan ieder in de zijne vast te stellen den door Kerkvoogden opgemaakten staat van begrooting in ontvang en uitgaaf der kerkelijke administratie wegens de dienst van den jare 1834, en tevens te stemmen nieuwe Kerkvoogden in de plaats van het op 1e Januarij 1834 afgaande een derde gedeelte.

Grietman en Assessoren voornoemd,
D. B. v. HAERSMA DE WITH.
Ter ordonnantie van dezelven,
F. WITTEVEEN.

GRIETMAN EN ASSESSOREN VAN ÆNGWIRDEN, convoceren de Hervormde Floreenpligtigen der Grietenij, om te compareren in de Kerk der Hervormden te Tjalleberd, op Maandag den 28 October 1833; ten einde alsdan:

Des voormiddags om 10 *uren:*

1. Op te nemen de Rekening der Kerkvoogdij administratie over de dienst van 1832. 2. Te arresteren den staat van begrooting voor de dienst van 1834; en 3. Kerkvoogden te autoriseren om tijdelijks te kunnen overgaan tot verkoop van hunne Klijnlanden gelegen in het 4de en 5de Veendistrict.

Des middags om 12 *uren:*

1. Op te nemen de Rekening der Pastorie administratie voor de dienst van 1832. 2. Te arresteren den staat van begrooting voor de dienst van 1834; en 3. Pastorie-Voogden te autoriseren om tijdelijks te kunnen overgaan tot verkoop van hunne Klijnlanden, gelegen in het 4de en 5de Veendistrict.

Terband, *Grietman en Assessoren voornoemd,*
den 10 October 1833. Ter ordonnantie van dezelven,
S. P. VAN GOINGA, *Secretaris.*

GRIETMAN EN ASSESSOREN VAN HENNAARDERADEEL, convoceren de Hervormde Floreenpligtigen van de onderstaande Dorpen, om te compareren in hunne Dorpskerken, als die van

Bajum, ...	op Dingsdag	den 22 October 1833,	des namiddags ten 2 ure.
Lutkewierum, .	op Woensdag	den 23 ———	namiddags ten 2 ure.
Waaxens, ...	op Vrijdag	den 25 ———	namiddags ten 2 ure.
Cubaard, ...	op Zaturdag	den 26 ———	namiddags ten 2 ure.
Hijdaard, ...	op Maandag	den 28 ———	namiddags ten 2 ure.

Ten einde — 1. Om op te nemen en na welbevinding te sluiten de Rekening der Kerkelijke Administratie over de dienst van 1832. — 2. Om vast te stellen de Begrootingen voor de dienst van 1834. — 3. Om te stemmen nieuwe Kerkvoogden, in plaats van de op den 1 Januarij 1834 aftredende. — Om een nieuwen Kerkvoogd te stemmen in plaats van den overledenen *K. J. de Vries*, te Bajum.

Wordende de Floreenpligtigen van Waaxens, alsdan speciaal opgeroepen, ten einde te hooren een voorstel omtrent de combinatie der School van Waaxens met die van Cubaard, en deswege een besluit te nemen.

Wommels, *Grietman en Assessoren voornoemd,*
den 12 October 1833. Bij absentie van den Heer Grietman,
H. IJ. KINGMA, *Vt.*
Ter ordonnantie van dezelven,
W. K. HOEKSTRA, *Secretaris.*

GRIETMAN EN ASSESSOREN VAN WONSERADEEL, maken aan de Hervormde Floreenpligtigen van *Zurich* en *Pingjum* bekend, dat derzelver bijeenkomsten, welke ingevolge de oproeping van den 28 September j. l. uitgeschreven waren tegen Dingsdag den 22 October e. k., alsnu zullen plaats hebben op Vrijdag den 1 November daaraanvolgende, op de, bij de in de Leeuwarder Couranten van 1 en 4 October geplaatste Advertentien, bepaalde plaatsen en uren.

Bolsward, *Grietman en Assessoren,*
den 12 October 1833. *Ter ordonnantie van dezelven,*
C. BINKES.

GRIETMAN EN ASSESSOREN VAN BARRADEEL, convoceren mits deze de Stemgeregtigde Floreenpligtigen van den dorpe *Tjummarum*, tegen Vrijdag den 1 November 1833, des voormiddags ten elf ure, in de Kerk aldaar, tot het stemmen van een Floreen-Ontvanger van dat Dorp, in plaats van den overledene, den Heere *Jelle Louws Fopma.*

Grietman en Assessoren voornoemd,
Sexbierum, SIXMA VAN HEEMSTRA.
den 12 October 1833. *Ter ordonnantie van dezelven,*
P. STEENSMA, *Secretaris ad interim.*

MR. L. J. HUBER, Notaris te Sneek, gedenkt ten verzoeke van [illegible] DINGA, Procureur aldaar, als lasthebbende van zijn Principaal, publiek [illegible] verhooggeld te veilen en aan de meestbiedenden te verkoopen:

Eene overheerlijke, schoone en zeer vruchtbare ZATHE en LANDEN, met HUIZINGE, SCHURE, HOVINGE, BOOMEN en PLANTAGIE cum annexis, staande en gelegen in de Bongier, onder den dorpe Bozum, gekwoteerd met no. 10, groot aan Landen ter naam en faam circa zeventien en een tweede bunder, bij *Gerlof Jacobs Sijperda* in gebruik. — Sint Petri en Mei 1834 vrij te aanvaarden; en zulks in tien perceelen.

Waarvan het	1ste perceel staat op............	f 605 : 00.
———	2de perceeel per $36\frac{3}{4}$ v. roede op	- 200 : 00.
———	3de ———	- 205 : 00.
———	4de ———	- 205 : 00.
———	5de ———	- 205 : 25.
———	6de ———	- 170 : 00.
———	7de ———	- 173 : 75.
———	8ste ———	- 157 : 00.
———	9de ———	- 160 : 00.
———	10de ———	- 135 : 25.

Wie gading maakt, kome op Dingsdag den 15 October 1833, des namiddags ten twee ure, bij de finale toewijzing, in het logement de Stad Munster te Sneek, en koope alsdan op voor te lezene Conditien, inmiddels te vernemen ten Kantore van genoemden Notaris.

DE Notaris C. W. SEMLER, te Grouw, gedenkt op Zaturdagen den 26 October 1833, bij provisionele, en den 10 November daaraanvolgende, bij finale toewijzing, telkens des namiddags om 2 uren, ten huize van den Kastelein *van der Meulen*, op de Dille, publiek bij strijk- en verhooggelden te verkoopen:

De GEREGTE HELFT in het VEERSCHIP cum annexis, varende van Oosterwierum op Leeuwarden en Sneek et vice versa, en zulks met de Helft van het in den jare 1712, door H. Heeren Staten van Vriesland verleende Octrooi van gemeld Veer, massaal met *H. van Zandbergen*; — zijnde deze Helft eigen aan *Folkert F. van der Meer*, en door denzelven voor jaarlijks *f* 130 verhuurd, tot 12 Mei 1834, en alsdan vrij te aanvaarden.

NB. Dit geveilde is inmiddels uit de hand te koop.

DE STRANDVONDER van *Westdongeradeel*, presenteert, bij boelgoed om gereed geld, te verkoopen: 2 ZEILEN, 1 STAG, 2 streng WANT en eenig ander TOUWWERK; voorts eenige MANS- en VROUWEN KLEEDINGSTUKKEN. Alles geborgen van het schip *Louisa.* — Wie gading maakt, kome Zaturdag den 19 October 1833, des namiddags ten 1 ure, aan den Zeedijk te Wierum.

Uit de hand te koop:

DE HELFT in het geoctroijeerde VEER- en BEURTSCHIP te Oosterlittens, varende van daar op Leeuwarden, Sneek en Franeker en vice versa. Adres bij P. VAN DER SCHAAF, te Baard.

EEN ieder die iets is verschuldigd aan, heeft te vorderen van of onder zich berustende behoorende tot de nalatenschap van wijlen den Heer *SIMON JAARDA*, in leven Ontvanger van 's Rijks Belastingen te Bergum, wordt verzocht daarvan betaling of opgave te doen aan den Notaris ALMA aldaar, als Executeur Testamentair.

LOUIS JOSEPH LE FÈBRE, Mr. *Goudsmid en Kunsthaarwerker* alhier, heeft de eer zijne Stad- en Landgenooten te verwittigen, dat hij met den 12 dezer is komen wonen, tegen over het Waagsplein beneden de Societeit *de Eendragt*, alwaar hij zal continueren met het vervaardigen van allerlei *GOUDEN WERKEN* en *SIERADEN*, met en zonder Kunstwerk van Haar, alles naar de nieuwste en schoonste modellen. Van eene allezins prompte en civiele bediening, kan men zich verzekerd houden.

Leeuwarden, den 14 October 1833.

)o( )o( )o(EEN GRUTTERSKNECHT van de Hervormde Godsdienst, die derdehalf jaar in gemeld vak is werkzaam geweest, zag zich gaarne tegen kost en inwoning met primo November e. k. als zoodanig geplaatst. — Adres bij den Boekhandelaar *G. T. N. SURINGAR. Brieven franco.*

)o( )o( )o(MEN vraagt twee bekwame binnenlands bevaren SCHIPPERSKNECHTS, van de Gereformeerde Godsdienst, en wegens hun gedrag en bekwaamheid van goede getuigenissen voorzien, oud tusschen de 36 en 46 jaren, ongehuwd, of Weduwenaars, om met primo November aanstaande in dienst te treden, als ZETSCHIPPER en als SCHEEPSKOK. — Adres om informatie in persoon of met gefrankeerde brieven bij A. VAN ZUIJLEN, letter B, no. 205, achter de Galileër Kerk, te *Leeuwarden.*

***** BIJ den Boekverkooper J. OOMKENS, te Groningen, is van de Pers gekomen en alom verkrijgbaar gesteld:

Ds. M. CORTIUS, Handboek der CHRISTELIJKE GELOOFSLEER, 2 deelen, gr. 8vo . . . . *f* 6 : 40.

H. BLAIR, LESSEN over de REDEKUNST en fraaije Letteren, of Voorschriften over *Taal*, *Stijl*, *Welsprekendheid* en *Dichtkunde*; derde uitgave, met een groot aantal nieuwe aanteekeningen vermeerderd door Prof. B. H. LULOFS. Eerste deel, in gr. 8vo . . . . *f* 4 : 80.

Prof. H. NIENHUIS, Voorlezing, ten betooge dat het wenschelijk is, bij de tegenwoordige herziening onzer wetgeving, dezelve aan te vullen door een volledig zamenstel van stellige Regtsbepalingen omtrent de middelen tot handhaving van Regt; in gr. 8vo . . . . *f* 1 : 00.

Prof. S. BROUWER, Beginselen der VLAKKE en BOLVORMIGE DRIEHOEKSMETING, *met Platen en Tafelen*, in gr. 8vo . . . . . . *f* 2 : 00.

Prof. L. G. PAREAU, Leerrede (bij den dood van wijlen zijnen vader, den Hoogleeraar *Pareau* te *Utrecht*,) over 2 Timoth. I: 10b, gr. 8vo . . . . *f* 0 : 30.

Prof. H. MUNTINGHE, Handboek der *Christelijke Godsdienst* en *Kerkgeschiedenis*, vertaald door J. MUNTENDAM, *beroepen Prrdikant te Amsterdam*; in gr. 8vo . . . . *f* 4 : 30.

Prof. B. H. LULOFS, Gronden der NEDERLANDSCHE WOORDAFLEIDKUNDE, voor zoo ver dezelve eenigzins zeker is, of *Woordontleedkundige Beschouwing* van de wijze, waarop in het Hollandsch de woorden uit elkander voortspruiten, en met elkaar vermaagschapt of verbonden zijn; in gr. 8vo . . . . . *f* 2 : 40.

Tot zelfoefening voor Heeren School-Onderwijzers, enz.:

N. WESTENDORP, Bijzonderheden uit de Geschiedenis der HERVORMING in de provincie GRONINGEN; in gr. 8vo . . . . *f* 0 : 75.

H. WESTER, BIJBELGESCHIEDENISSEN voor de *Nederlandsche Jeugd*; 2 deelen compleet, *met fraaije* Platen, in 2 kartonne banden, in kl. 8vo . *f* 3 : 00.

A. L. GRIMM, Vertellingen naar oude *Grieksche* en *Romeinsche Schrijvers*, uit het Hoogduitsch, *met Platen*; Postformaat . . . . *f* 1 : 25.

J. B. HERGENRÖTHER, OPVOEDINGSLEER in den geest des *Christendoms*, een Handboek voor *School-Onderwijzers* en *Opvoeders*; naar het Hoogduitsch door *D. Budding.* Drie deelen compleet. Nieuwe uitgave; gr. 8vo . . . *f* 6 : 00.

J. VAN CLEEFF, Rekenboek, bevattende de allereerste gronden der BEWEEG- en WERKTUIGKUNDE, ten dienste van *verdergevorderde Leerlingen*; 12mo, *met Platen* . . . . *f* 1 : 25.

R. VAN KREGTEN, Practisch Rekenboek der ALGEBRA, ten gebruike der Scholen; gr. 8vo; *tweede druk* . . . . *f* 1 : 50.

——— Practisch Rekenboek der MEETKUNDE, ten gebruike der Scholen; *met Platen*; gr. 8vo . . . . *f* 1 : 25.

Pastoor N. J. STEINS BISSCHOP, Jezus een voorbeeld van goeddoen, alle reden voor ons tot dankbaarheid; Leerrede ter opwekking van Menschenmin; in gr. 8vo . . . . *f* 0 : 25.

*** GOEDKOOP AANBOD.

MUNTINGHE (H.), DE PSALMEN uit het Hebreeuwsch vertaald, met Aanmerkingen, 2de geheel omgewerkte Druk, 3 dln., à *f* 7 in plaats van *f* 12 : 50.

DE GEOPENBAARDE GODSDIENSTLEER DES BIJBELS, getrokken uit H. MUNTINGHE'S *Geschiedenis der Menschheid naar den Bijbel.* Door G. J. F. CRAMER VON BAUMGARTEN, 2 dln., à *f* 3 in plaats van *f* 5 : 50.

ROSENMULDER, DE OOSTERLINGEN VAN VROEGEREN EN LATEREN TIJD, of Ophelderingen der Heilige Schrift uit de Natuurlijke Gesteldheid der Overleveringen, Zeden en Gewoonten van het Oosten; vertaald en vermeerderd door G. J. F. CRAMER VON BAUMGARTEN, 4 dln., à *f* 6 in plaats van *f* 12.

TITTMAN (C. C.), GEBEDEN, ten gebruike bij de Openbare en Huisselijke Godsdienst, 2 dln., à *f* 2 : 50 in plaats van *f* 4.

W. VAN BOEKEREN, te *Groningen*, door aankoop, enz. Eigenaar geworden van bovenstaande uitmuntende Werken, biedt dezelve gedurende dit jaar tot bovenstaande geringe prijzen aan.

*** VOOR LANDLIEDEN.

BIJ J. BACKERS, Boekdrukker op den Wirdumerdijk te Leeuwarden, zijn te bekomen, gedrukte Verzoekschriften voor LANDLIEDEN, ter bekoming van vermindering of afschrijving in de Personele Belasting, wegens het afschaffen, vóór den 1 November *van het belastbaar gebruik van* PAARDEN. — Alsmede voor de HEEREN ONTVANGERS dier Belasting *gedrukte Extracten uit het Register B*, voor zoo ver betreft *den Zesden Grondslag*, om overgelegd te worden bij bovengemelde Verzoekschriften.

***** DE RECLAMES en EXTRACTEN UIT HET KOHIER, tot afschrijving der belasting op de *Paarden*, enz., zijn bij den Boekhandelaar G. IJPMA, te *Franeker*, te bekomen.

Te LEEUWARDEN, bij P. KOUMANS SMEDING, bij de Hoek[illegible], Letter K.